

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

3. De Objecto & Subjecto Præscriptionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

nitor 5. annis ab adita hereditate. l. 4. fin. C. de inoff. testam.

73 Dico 9. Actiones Personales Civiles, siue dein sint persecutoriae, siue poenales, siue mixtae, adeoque etiam debita, quae per actiones exigi poterant, extinguuntur Praescriptione 30. annorum regulariter. l. 3. § 4. C. de Praescr. 30. vel 40. ann. l. 1. C. de annali except. quibus correctum est Jus antiquius, quo Actiones Civiles erant perpetuae: nunc autem, quae eliduntur 30. annis, appellantur perpetuae. Dixi, regulariter; nam excipitur 1. actio redhibitoria, quae emptori datur adversus venditorem rei vitiosae, & ad repetendum pretium durat tantum 6. mensibus à die, quo emptor scivit vitium rei emptae, & uno anno in ordine ad recuperandum excessum pretij, quae ultima actio vocatur *quantum minoris*. 2. Actio quod metus causa contra minorem durat spatio unius anni. 3. Actiones competentes Ecclesijs &c. 40. annis. Item pariter 40. annis actiones semel in Iudicium deductae per litem contestationem, & actio hypothecaria (quae tamen realis est.) c. 4. h. t. l. 1. §. 1. C. de Annali Except. §. l. 7. §. 1. C. de Praescr. 30. vel 40. ann.

74 Dico 10. Actiones Praetoriae per se perimuntur lapsu unius anni, si sint poenales pure, aut mixte, civiliter tamen intentatae. pr. Inst. de perpetuis & temporal. act. Si tamen sint persecutoriae, & non contra Jus Civile, seu non impugnent actum de Jure Civili validum, etiam durant 30. annis, sicut actiones Civiles, seu Jure Civili introductae, uti depositi, mutui, empti venditi &c. quae sunt Civiles: secus si dentur contra Jus Civile. l. 35. ff. de O. & A. Dixi, per se. Nam actio doli, licet poenalis sit, finitur primum biennio. l. ult. C. de dolo malo. Actio furti manifesti, quae tendit ad quadruplum, est omnino perpetua &c. d. pr. Inst.

75 Dico 11. Actiones Criminales, seu jus accusandi de crimine in ordine ad vindictam (idem est de Inquisitionibus, seu jure inquirendi in delinquentem, uti communiter extendunt DD.) regulariter praescribuntur 20. annis à die commissi criminis. Fundatur in l. 12. C. ad L. Cornelianam de falsis, in l. 3. ff. de requirend. vel absent. Farinac. prax. Crim. q. 10. n. 3. Nec obstat, quod delictum sit notorium, vel ita occultum, ut nec Accusator, nec Iudex illius notitiam habuerit. Dixi, regulariter; nam 1. Actiones poenales Praetoriae perimuntur uno anno, uti diximus, item regulariter actio injuriarum. l. 5. C. de injurijs. 2. Actio doli biennio, uti pariter auditum. 3. Quinquennio cessant accusatio adulterij adversus maritum, accusatio stupri, incestus, lenocinii &c. item actio peculatus. l. 29. §. 5. seqq. ff. de Adulter. l. 7. ff. ad L. Jul. peculat. Ultra 20. annos putat Glettle Jurisprud. terribil. to. 1. p. 1. c. un. §. 8. n. 14. cum alijs, nullam durare actionem Criminalem; quamvis alij in perpetuum prolongare velint accusationem parricidij, accusationem suppositi partus, apostasiae, haereticis, laesae Majestatis, simoniae, assassinijs, falsae monetae, procurati abortus, adulterij cum incestu vel stupro violento conjuncti &c. Vid. Farinac q. 12. cit.

§. III.

De Objecto, & Subjecto Praescriptionis.

Sciendum 1. Objectum Praescriptionis esse materiam, seu res illas & jura, quae per Praescriptionem vel acquiruntur vel amittuntur. Regula quidem generalis est, ex l. 24. ff. de usurp. & usucap. l. 3. §. 4. cit. desumpta, res & jura omnia praescriptibilia esse, quae praescribi non prohibentur; nihilominus aliqua reperiuntur, quae talis naturae sunt, ut praescribi non valeant, alia autem, quae ex Jure Positivo vel absolute, vel saltem tempore ordinario, praescribi prohibentur, de quibus nunc agendum.

Sc. 2. Subjectum Praescriptionis esse duplex activum & passivum: Activum est illa persona vel communitas, quae praescribit: Passivum est illa persona vel communitas, contra quam praescribitur. De subjecto Activo regulatiter generalis datur, quod quilibet possit praescribere, qui capax est juris realis vel personalis, & rem alienam suo nomine possidendi. De Passivo autem, quod contra quemlibet praescribi valeat, qui praeditus est aliquo jure activo, reali vel personali, & non impeditur agere super illo jure, seu illud tueri. Quandoque verò procedant haec regulae, & quando non, etiam hoc loco explicabimus.

Dico 1. Praescribi ex natura sua non possunt ea, quae in bonis & commercio privatorum hominum non sunt. Ratio est clara; quia Praescriptio ex natura sua est acquisitio rerum per viam possessionis, qua detinetur res aliena tanquam propria & cum opinione dominij: ergo illa, quae à privatis hominibus possidentur tanquam propria non possunt, seu in bonis & commercio privatorum hominum non sunt, praescribi nequeunt. Qualia sunt 1. liber homo, ut fiat servus. §. 1. Inst. de usucap. quamquam vice versa servus libertatem suam praescribere valeat contra dominum 20. annorum spatio. l. 2. C. de longi temp. Praescr. quae pro libert. 2. Res sacrae, & loca Religiosa, seu ad cultum Dei deputata & usus sacros, uti calices, templa, cimiteria &c. licet res sacrae, quatenus earum dominium in ordine ad certas dispositiones pias & non dedecentes dari potest, eatenus Praescriptionis incapaces non sint, ut notat P. Schmier c. 4. n. 3. 3. Res sanctae, h. e. quae speciali sanctione defenduntur ab injuria & eximuntur à violatione hominum, uti portae & muri civitatum, Imperium Romano-Germanicum (quod ideo appellatur in vernacula das Heilige Römisches Reich) Corona, Sceptrum, Pomum Imperiale, & omnia Jura Majestatis intrinseca, seu quae ita sunt propria Principi, ut tanquam in signum supremiae, non tantum praereminantur, sed etiam potestatis, ei soli reservantur, atque ab alijs appellantur Regalia majora, uti jus ferendi leges publicas, jus supremae Advocatae, jus creandi Duces, Marchiones &c. quae saltem à subdito quatenus possideri bona fide, & sic praescribi nequeunt; aliud est de ijs, quae reservantur Principi tan-

rum in signum specialis dignitatis & præemi-
nentie, vel potestas eudendi monetam, indi-
cendi tributa &c. 4. Res publicis usibus ser-
vientes, ut forum, plateæ, viæ publicæ, pon-
tes, fontes, flumina, maria, littora, scholæ,
curiæ &c. 5. Res Universitatum, aut pluri-
tatis communes, v. g. focij, hæredibus; quam-
vis enim manent indivise, à socio, cohærede
&c. præscribi non valent. 6. Jura Spiritua-
lia & Ecclesiastica, ut jus decimandi, nondum
legitima auctoritate separatum à titulo & offi-
cio spirituali, jus eligendi Prælatum Ecclesia-
sticum; quæ sicut possideri à Laicis seculis
privilegiò non possunt, ita & præscribi ab ijs-
dem non valent. 7. Immunitas ab obedientia
erga Summum Pontificem in Spiritualibus.
8. Matrimonium carnale, ita ut evadant con-
juges, qui propter intercedens impedimentum
esse non possunt. Item Ordo sacer, & alia
Sacramenta, quia sunt Juris Divini.
9. Dico 2. Pariet ex natura sua Præscriptio-
nem excludunt res & actus meræ facultatis,
ita quoad substantiam sentire videntur omnes,
& laicè debent propter l. 2. ff. de via publ. &c.
de l. 1. de V. S. Ratio esse potest, quod nul-
lam pariat obligationem (quæ tamen ex Præ-
scriptione oritur) quod fit vel omittitur pro-
prie liberè, & sine animo se obligandi. Adde,
quod ad Præscriptionem requiratur possessio
aliqua rei vel juris alieni: sed in rebus & acti-
bus meræ facultatis nulla datur possessio rei
vel juris alieni: ergo. Siquidem per res & ac-
tus meræ facultatis intelliguntur illi, quos citra
ullam conventionem aut obligationem solent
facere vel omittere homines, & tantum ex
mero arbitrio, vel ex causâ amicitie, liberali-
tatis, familiaritatis &c. vel quia sic lubet, fa-
ciunt vel omittunt. Hujusmodi actus alij sunt
affirmativi, qui nempe videntur eò tendere, ut
jus quoddam præscribenti, si Præscriptio ha-
beret locum, acquiratur: ut si multis annis
aliquem invites ad convivium, accedas cer-
tum molendinum, certam tabernam, pro vi-
no, cerevisia &c. emenda. Alij autem sunt
negativi, qui scilicet eò tendunt, ut jus alterius,
si daretur Præscriptio, extingatur, ut si mul-
tis annis alter ædificium suum ex mero bene-
placito altius non tollat; quæ omissio est ac-
tus meræ facultatis seu voluntatis negativus.
Unde licet singulis annis Titium invites ad con-
vivium, vel hospitali dones 10. florenos, vel
non altius ædifices aedes tuas ædibus Caij vicin-
is &c. Titius tamen, vel Hospitale, vel Cai-
us contra te nunquam præscribit, ita ut impo-
natur tibi obligatio invitandi, donandi, altius
non tollendi: quia nullum jus contra te un-
quam acquisiverunt, adeoque nullam possessio-
nem alicujus juris exigendi talem actionem vel
omissionem à te. Aliud foret, si tu aliquando
omissiones alterum invitare &c. & alter præten-
disset jus, aut aliquando voluisses ædificare al-
tius, & alter obstitisset, tu verò ipsius præ-
tensionem, aut prohibitionem acquievisse; nam
sic te in putatitia obligatione constituisse, &
alterum in quasi possessione, qui per tuam ac-
quiescentiam & per suam prohibitionem vel

prætensionem exercuisset actum possessionem,
& possidere aliquod jus cepisset contra te;
tua proinde invitatio, tua omissio ædificatio-
nis, non amplius forent actus facultativi, sed
obligatorii, seu cum opinione obligationis.

Oppones 1. Jus præsentandi ad beneficium: 2.
jus agendi contra alterum in Judicio: jus ad-
eundi hæreditatem &c. sunt res & actus meræ
facultatis: sed ista jura tolluntur per Præscri-
ptionem: ergo Præscriptio habet locum in re-
bus & actibus meræ facultatis. 2. Actus me-
ræ facultatis affirmativi, si diu & multis annis
repetantur, se solis sufficiunt ad producendum
jus aliquid faciendi, v. g. eundi per fundum al-
terius, vel exigendi actionem alterius, v. g.
invitationem ad convivium, accessum ad ta-
bernâ, molendinum &c. certum: etiam si
nulla præcesserit prohibitio aut prætensio ex
parte unius, & acquiescentia alterius; uti post
decisiones Rotæ docet Klockjus to. 1. Confil.
29. à n. 576. Laym. Theol. Mor. l. 3. tr. 1. c. 8. n.
8. König &c. præsertim hoc procedit in tem-
pore immemoriali, ut docet Felin. Jo. Andr.
Balbus & alij. ergo. 3. Diximus superius n.
22. seqq. debitis indefinitè contractis præscribi
30. annis, si creditor solutionem non exigat:
sed ista omissio exactionis est actus meræ facul-
tatis: ergo. 4. ad 1. N. Ma. quamvis enim
liberum sit Patrono præsentare vel non præ-
sentare, creditori agere in Judicio vel non age-
re &c. si præcisè spectetur nudum factum præ-
sentandi, agendi &c. liberum tamen non est
spectata dispositione Juris pro quovis tempore
præsentare, agere &c. sed ista jura post lapsum
temporis præfixi tolluntur ex ordinatione Ju-
ris, ad similes actiones intra certum tempus
ponendas obligantis. Ad 2. N. Ant. vel diff.
sufficiunt accedente præsumptione juris ad il-
los ponendos ex parte unius, & obligationis
patiendi vel obsequendi ex parte alterius, C.
Ant. seclusa tali præsumptione. N. Ant. & Conf.
Laym. lo. cit. Multiplicitas & continuatio a-
ctuum per tempus alias ad præscribendum suf-
ficiens; maxime per tempus immemorale,
subin inducit præsumptionem possessionis &
juris ex parte unius, & obligationis ex parte al-
terius, eò quod subinde & in certis circumstan-
tijs tales actus, qui cedunt in alicujus præjudi-
cium, non censentur fieri, aut tolerari, abs-
que jure ponentis, & obligatione patientis:
atque sic desinunt esse facultativi, ac evadunt
obligatorii saltem putativè, & præsumptivè.
Ad 3. N. Min. quia omissio exactionis censetur
& præsumitur esse remissio debiti, conferens
jus non solvendi post lapsum certi temporis:
quamvis ergo ista omissio sit liberæ voluntatis,
si præcisè spectetur nuda actio exactionis, hæc
tamen omissio sit obligatoria post lapsum certi
temporis ex dispositione Juris, sicut ad 1. re-
sponsum est.

Dico 3. Præscribi de Jure Positivo nequeunt
1. limites certi & manifesti diocesium, paro-
chiarum, regionum. can. 5. 6. caus. 16. q. 3. c. 4.
de Paroch. Aliud est de limitibus & terminis
privatorum prædiorum. 2. Res pupillorum
tempore ætatis pupillaris, etiam si pupillus ha-
beat

beat tutorem. l. 3. *V. sed pupillari C. de præscr. 30. vel 40. ann.* 3. Res vitiosæ, uti appellantur, scilicet furtivæ, vi possessæ, & contra legem Juliam repetundarum, h. e. quas Magistratus, Judex, Allector, Curator, vel alius Officialis publicus accepit eo fine, ut facerent id, ad quod alias jam vi muneris sui erant obligati: intellige, nisi prius vitium fuerit purgatum, h. e. nisi res furtiva prius ad dominum suum, vel ad eum, qui loco domini est, redierit, & rursus devenerit ad alium bonæ fidei possessorem, aut nisi violenter occupata venerit prius in possessionem spoliati vel possessione dejecti, aut nisi accepta contra d. l. Juliam redierit prius ad dantem ejusve heredem: vel nisi fur, raptor, aut ita accipiens fiat hæres illius, à quo per furtum &c. accepit. De rebus furtivis seu furto ablatis, quod neque à bonæ fidei possessore præscribi queant, nisi vitium prius fuerit purgatum, tempore ordinario, habetur §. 2. *§ 3. Inst. l. 33. pr. ff. de usucap.* Dico, tempore ordinario; nam extraordinario 30. vel 40. annorum etiam res furtivæ præscribi possunt. per l. 3. *§ 4. C. de præscr. 30. vel 40. ann. § l. 1. §. 1. C. de annali except.* & sic purgatur etiam vitium lapsu 30. annorum. An verò etiam fructus rei furtivæ præscribi nequeant tempore ordinario, nisi prius redierint ad dominum rei, discrepant Auctores: Arnold. Rath cum probabiliori affirmat propter l. 48. §. 2. *ff. de acquir. rer. dom. § l. 48. §. 6. ff. de furt.* contra Bachov. De rebus vi occupatis, scilicet vi expulsiæ aut ablativæ, loquitur §. 3. *cit. Inst.* Denique de rebus contra L. Jul. repetundarum acceptis exstat l. penult. ff. de L. Jul. repet. Unde colligitur, res mobiles non facile præscribi tempore ordinario: vel enim alienantur à domino, & tunc ordinariè valet alienatio, & consequenter Præscriptione opus non est; vel à non domino, & tunc ordinariè laborant reali vitio furti. Locum tamen habere potest in casu, quo hæres rem defuncto commodatam, locatam, vel apud eum depositam, existimans hereditariam esse, bona fide alteri vendit &c. §. 3. *cit. § 4. seq.* 4. Jus consecrandi, ubi intervenire debet sacra unctio, præscribi nequit ab inferioribus Episcopo Prælati, & Sacerdotibus, uti desumunt ex can. 4. d. 68. can. 25. d. 1. de consecr. can. 10. caus. 16. q. 1. atque ex traditione Ecclesiæ, hoc jus solis Episcopis attribuentem. 5. Jus visitandi Episcopo competens, si Præscriptio tendat ad extinctionem omnis visitationis, à quocunque Prælato Ecclesiastico faciendæ. per c. 12. *§ 16. h. t.* secus si solum transferat jus visitandi ab Episcopo in alium Prælatum Ecclesiasticum. 6. Jus Episcopi exigendi procuracionem, seu sustentationem pro tempore actualis visitationis. c. 16. *cit.* 7. Potestas conferendi Sacramenta Confirmationis & Ordinis, reservata solis Episcopis. text. & DD. in c. 4. de consuetud. 8. Res alienari prohibita absque certa forma & conditionibus à Jure præscriptis (nam si simpliciter prohibeantur alienari, puta, quod prohibeatur earum commercium vel possessio, ex natura sua Præscriptionem excludunt, & pertinent ad asser-

tionem 2.) uti sub certo modo prohibentur alienari res Ecclesiasticæ, feudales, dotales, pupillorum, minorennium, primogenituræ, fideicommissa. per c. 5. §. 6. *§c. de reb. Eccl. alien. l. 16. ff. de fundo dotali. l. 2. C. de usucap. pro empt. l. fin. C. communia de legat. §c.* ed quod censetur prohibita etiam Præscriptio, ubi est vitium alienatio; quia alienationis verbum etiam suspensionem continet. l. 28. pr. ff. de V. S. Atque sentiant non pauci. Panormitanus in c. 11. h. t. a n. 7. Balbus & alij limitant ita, ut Præscriptio quidem currat in istis rebus, si qualitas alienationis prohibita præcesserit illius initium non verò currat, si superveniat Præscriptio jam prius cœpta. v. g. si, antequam res fuerit fideicommissi aut alio vinculo subiecta, vel fundus factus sit dotalis, Præscriptio jam cœperit. l. 16. *cit.* Sed de his

Mihi placet doctrina P. Francisci Schmier quam tradit de Præscript. c. 4. a n. 40. ubi cum multis contra non paucos docet i. res Ecclesiasticas sine debitis solennitatibus alienatas. 2. & feudales male alienatas, tempore extraordinario præscribi posse. 3. Item res fideicommissarias, si sint majoratus siue primogenituræ, iniuste alienatas, tempore longissimo, ita tamen ut non præjudicetur remotioribus agnatis per Præscriptionem contra unum ex ijs completam. Primum probat, quia res Ecclesiasticæ sunt absolute præscriptibiles, ut patet ex c. 4. §. 6. *§c. h. t.* nunquam verò vel raro essent præscriptibiles, si præscribi non possent in casu male alienationis: addit, quod etiam in alienatione iniusta adesse possint omnes præscribendi conditiones, ut constet in alienationibus iniustis rerum profanarum. Secundum ex 2. feud. tit. 26. §. 4. ubi absolute conceditur Præscriptio rerum feudaliū. Alibi autem tantum irritatur Præscriptio ordinaria seu longi temporis. Tertium ex l. penult. §. 3. C. commun. de legat. & exinde, quod in fideicommissis tantum sit abolita Præscriptio longi temporis. l. cit. 4. Docet idem Auctor, res dotales, tam mobiles, quæ scilicet servando servari possunt, quam immobiles, præscribi non posse, si Præscriptio sit inchoata durante Matrimonio, propter l. 30. C. de jure dot. 5. Contra res Pupillorum (idem cum proportionem ait de rebus Minorum) tempore ætatis pupillaris nullam currere Præscriptionem, si ex ducat initium ex persona pupilli, h. e. si cœpta sit ex alienatione facta à pupillo, & non jam ab ipso defuncto. per l. 3. *cit. de præscr. 30. vel 40. ann.* si enim contra defunctum jam sit inchoata, curret; quia compleri censetur non tam contra pupillum, quam contra defunctum. l. 45. ff. de Minor. licet tempore ætatis pupillaris & minorennis dormiat, uti explicabimus n. 90. 91.

Oppones 1. Alienatio rerum Ecclesiasticarum indebitè facta nec jus aliquod tribuit, nec præscribendi etiam causam parat. c. 2. de reb. Eccl. alien. in 6. ergo exceptio Præscriptionis non obstat, quod minus semper repeti possit res Ecclesiasticæ perperam alienata. 2. Ecclesiæ gaudent jure pupillorum. arg. c. 1. de in integr. rest. sed

res pupillorum male alienatæ præscribi nequeunt. 3. Mala rerum Ecclesiasticarum alienatio est prohibita & irritata: ergo etiam Præscriptio illarum; cum nomine alienationis etiam veniat usucapio. l. 28. ff. de V. S. 4. In lib. 2. feud. tit. 40. § 55. alienationes rerum feudaliū ita irritantur, ut nullius temporis præscriptione convalescant, quia quod ab initio de præscripto non valuit, tractu temporis convalescere non debet: ergo res feudales nec longissimo tempore sunt præscriptibiles. §. ad 1. ibi solum reprobat Præscriptio cum mala fide, quantumvis in alienatione uterque contrahens scienter omisit requisitas solennitates. Si repletes, Præscriptionem male fidei jam esse proscriptam in c. fin. h. t. Repono, idem posse prohiberi sepius in Jure. Dein in meis principiis, qualiter alienationem rerum Ecclesiasticarum, cui præcisè solennitas juris deest, esse validam in foro interno, nec dari obligationem reliquendi ante sententiam Judicis, quamvis illicita facta sit, talis alienatio ab utroque contrahente scienter facta non parit malam fidem, quæ sit peccatum injustitiæ: si igitur dicatur, in c. fin. cit. reprobari Præscriptionem cum mala fide, conjuncta cum peccato injustitiæ: in d. c. 2. autem Præscriptionem cum mala fide, quæ non est conjuncta cum peccato injustitiæ, sed tantum consistit in scienter omissa solennitate, ostenditur, quod in quolibet loco statuatur aliquid diverſi. Ad 2. diff. Alio si eadem est ratio Ecclesiarum, quæ Pupillorum. C. fecus, N. Ma. res pupillorum gubernantur ab alio, qui originarie non censetur eas administrare tanquam suas: econtra Præscriptio utpote quasi incorporatus cum Ecclesia, cujus est caput, præsumitur res illius curare tanquam proprias. Deinde res pupillares solum præscribi nequeunt, quamdiu durat ætas pupillaris: si autem Ecclesia gauderet pari immunitate, nunquam illius res præscribi possent, quod est contra c. 4. §. 8. cit. Id concedo, quod Præscriptio contra Ecclesiam dormiat, quamdiu caret Rectore, & pro illo tempore, quo illi præst Prælati male alienant; eo quod tunc quasi censetur esse in ætate pupillari, carens patre ac pastore. per c. 4. cit. §. can. 10. caus. 16. q. 3. Ad 3. Diff. Conf. ergo etiam Præscriptio Ordinaria. trans. Extraordinaria. N. Conf. quæ distinctio colligitur ex l. penult. §. 3. cit. ac datur à Covarr. & Brunnem. Dein potest dici, nomine alienationis intelligi etiam Præscriptionem, si alienatio simpliciter est prohibita, non verò, si tantum sub certo respectu & cum modificatione, v. g. propter omittas solennitates. Ad 4. ex subjecta ratione, quia quod §. c. eruitur, quod Imperator Fridericus loquatur de Præscriptione innixa soli temporis lapsui, quæ est male fidei: hanc autem valere non voluit, imitatus non suos Antecessores, sed Conditiones Juris Canonici. Alij communius respondent, ibi solum reprobari Præscriptionem Ordinariam; eo quod Imperator per illa verba generalia non sit censendus voluisse leges Juris Civilis corrigere, in quibus per modum

regulæ traditur, Præscriptionem Extraordinariam, nempe tricennariam aut quadragenariam, procedere in alijs rebus & juribus.

Quæres, an & quanto tempore per Præscrip-
tionem acquiri, aut extinguī possint præstationes annuæ, Jährliche Zins / Renditen / Pachten &c. Idem est de præstationibus & pensionibus quolibet mense, vel alio tempore singulari solvendis. §. 1. De acquisitione illarum non esse specialem difficultatem; cum certum videatur, jus illas accipiendi & petendi 30. annis continuis acquiri; eo quod Præscriptioni longissimi temporis omnia jura subternantur. l. 3. §. 4. C. de Præscr. 30. vel 40. ann. Et de serviis per 30. annos præstitis, quod hoc modo acquiratur feudum, clarum exstat exemplum in 2. feud. tit. 26. §. 4. cit. Non obstat l. 6. pr. ff. de usur. §. fruct. ubi dicitur, ideo ab herede solvendas esse usuras (pensiones, & census annuos) quod eas ipse dominus vel pater longo tempore præstitisset, adeoque non videtur opus esse 30. annis, sed sufficere 10. vel 20. qui tempus longum in Jure constituunt: repono enim, ibi non adstrui Præscriptionem, quæ jus petendi annuas præstationes omnino acquiritur, sed solum præsumptionem & conjecturam ex decursu longi temporis nasci, quod non ex liberalitate, sed ex obligatione sint præstitæ, modò præstatio fuerit uniformis seu ejusdem rationis singulis annis, & simul facta ex certa causa specifica; si enim ista duo concurrunt, infallibilis nascitur præsumptio obligationis ex parte solventis, causa & titulus verus, juxta communem DD. ex l. cit. §. l. 20. C. de agric. §. censit. lib. 11. aliud autem est Præsumptio, aliud Præscriptio.

Major verò, & sicut usus frequentissimus, ita intricata prorsus & difficilis quæstio est de extinctione obligationum seu præstationum annuarum, quæ in hoc consistit: utrum is, qui obligatur v. g. ad 100. florenos singulis annis pendendos alteri, præscribat unica Præscriptione extinctivè his præstationibus per cessationem à solvendo 30. annis continuatam, ita ut liber evadat ab omnibus, etiam in futurum solvendis, nondum cessis, vel utrum duntaxat præscribat intra 30. annos uni præstationi, quam debuisset solvere ante 30. annos, remanente obligatione ad alias, quæ primum postea debentur. In exemplo: cessasti bona fide à solvendis 100. florenis prima vice año 1700. & hanc cessationem continuas usque ad annum 1732. jam controvertitur, utrum anno 1730. scilicet post 30. annos præscriperis præstationibus omnibus præteritis & futuris, cessis & non cessis, an verò per lapsum 32. annorum extinctæ sint tantum tres primæ præstationes ante 30. annos cessæ & non solutæ, ita ut primum censum præscriperis año 1730. completò, alterum año 1731. tertium año 1732. Idem est de præteritis jam cessis intra 30. annos, v. g. anno 1727. 1728. 1729. licet, cum agerentur isti anni, nondum fluxerint 30. anni ad complendam præscriptionem necessarij. Omnibus indistinctè una Præscriptione præscriptum esse per omissionem 30. annorum,

Ccc

etiam

etiam illis, à quarum solutione omiffa nondum fluxerint 30. anni, necdum cessis & debitis, docent cum Bulgaro antiquo Glossatore Bald. Panormic. Boër. Nicol. Everhardi, Haun. to. 1. tr. 5. l. c. 2. n. 358. Rath de usufr. c. 4. assert. 8. & alij tanquam Juri Communi & Bavarico conformius. Econtra ad extinguendas præstationes annuas requiri tot Præscriptiones, quot sunt præstationes solvendæ, & anni, quibus eas debentur successivè, ita ut Præscriptio contra illam, à cujus solutione omiffa fluxere 30. anni, ad alias, à quarum omiffione tantum temporis necdum fluxit, neque Præscriptio contra præteritas se extendat ad futuras, contendunt multi cum Berlichio, Fachin. Mynf. Gail. qui ultimus l. 2. observ. 73. hanc opinionem vocat veram & communem, multisque præjudicijs Cameræ confirmatam. Distinctionem verò inter præstationes ortas ex actibus inter vivos, & ortas ex actibus ultimæ voluntatis faciunt Accurs. Jaf. Balbus, Tuschus &c. & in ijs, quæ ortum habent ex actibus inter vivos, sentiunt cum priori sententia, in ijs autem, quæ originem trahunt ex actibus ultimæ voluntatis, v. g. fideicommissio, legato &c. cum posteriori, & tot Præscriptiones requirunt, quot anni interveniunt, ita ut cujuslibet præstationis extinctio requirat suam peculiarem Præscriptionem 30. annorum, & nulla extinguatur, nisi à tempore, quo cessa est & non soluta, fluxerint 30. anni. Ego cum Abb. D. Rath. Haunold. & alijs indistinctè

§ 2. Præstationes annuæ tam futuræ nondum cessæ, quàm præteritæ jam cessæ, extinguuntur unica Præscriptione 30. vel 40. annorum, ita ut, qui bona fide eas tanto tempore omisit solvere, super ijs conveniri non amplius possit. Prob. 1. ex l. 3. § 4. cit. ubi generaliter de omni actione statuitur, quòd mediante unica Præscriptione longissimi temporis extinguatur: ab hac autem generalitate nullibi excipitur actio, quæ datur ad præstationes annuas. 2. Ex l. 26. C. de usufr. ubi unica 30. vel 40. annorum Præscriptione tolli dicitur obligatio solvendi usuras: sed obligatio solvendi usuras est annua: ergo. 3. Ex Jure Canonico, nempe ex c. 4. § 6. h. t. quorum in priore obligatio solvendi quartam decimarum Episcopo, in posteriore obligatio solvendi decimas, 40. annis extingui dicitur: atqui obligatio solvendi quartam decimarum, & ipsas decimas, est annua: ergo. Jam sic: de Jure Canonico certum videtur ex dictis cc. præstationibus annuis præscribi unica Præscriptione: ergo, cum in Jure Civili oppositum non sit clarè statutum, idem obtinet de Jure Civili. arg. c. 1. de N. O. N. 4. à pari: jus exigendi præstationes annuas acquiritur unica Præscriptione 30. annorum, ut vidimus ex Responsione 1. & Adversarij non negant: ergo etiam unica tali Præscriptione amittitur ex toto; quibus enim modis aliquid fit vel acquiritur, iisdem etiam dissolvitur & amittitur. l. 35. ff. de R. J. 5. Unica est radix, nempe vel contractus & actus inter vivos, vel ultima voluntas, unde oritur jus exigendi & obligatio solvendi præ-

stationes annuas: ergo etiam unicum jus exigendi ex parte creditoris, & unica datur obligatio solvendi ex parte debitoris: ergo etiam unica datur actio petendi præstationes annuas, licet ita sint successivæ & plures respiciant annos: sed ad extinguendam unicam actionem utique sufficit unica Præscriptio, quæ incipit primo anno, quo cessatur à solutione. arg. l. 1. § ult. C. de annali except. & completur lapsu 30. annorum: ea autem sententia completà extinguitur obligatio debitoris, & actio ac jus creditoris.

Oppones 1. & principaliter. In l. cum nonnulli mi 7. § ult. C. de Præscr. 30. vel 40. ann. sic citur: in ijs etiam promissionibus, vel legatis, vel alijs obligationibus, quæ dationem per singulos annos, vel menses, aut aliquod singulare tempus continent, tempora Præscriptionum non ab exordio talis obligationis, sed ab initio cujusque anni, vel mensis, vel alterius singularis temporis computari manifestum est: notetur vox, cujusvis, quæ clare innuitur, Præscriptionem talium annuarum præstationum inchoari à quolibet anno, quo omittitur præstatio: ergo quolibet præstatio omiffa requirit suam Præscriptionem, ita ut illa, quæ debebat v. g. solvi anno 1700. extinguatur anno 1730. altera autem, quæ debebat solvi anno 1701. extinguatur anno 1731. & sic deinceps. 2. Præstationes annuæ sunt obligationes in diem, vel sub conditione. per l. cit. § l. 4. ff. de annuis legat. l. 140. ff. de V. O. ut obligationibus in diem, vel sub conditione, non potest præscribi, antequam dies advenierit, vel conditio extiterit. per l. 7. cit. 4. dies autem quoad futuras pensiones nondum existit; quia singulis annis correspondet peculiaris obligatio. 3. Præscriptio sine possessione non currit. c. 3. de R. J. in 6. sed debitor non possidet immunitatem à præstandis solutionibus futuris & annorum sequentium, quia ipsa obligatio solvendi præstationes futuras, contra quam deberet introduci immunitas, nondum existit, cum singulis annis incipiat nova obligatio. 4. ad 1. Imperator ibi voluit, quòd à quolibet anno, mense &c. quæ prima vice omittitur præstatio, incipiat Præscriptio immunitatis, non verò, quòd incipiat à tempore seu exordio obligationis primitus constitutæ, quo v. g. census annuus per Contractum, vel Legatum &c. constituitur & introductus est. Atque hunc sensum indicat Imperator per verba manifestum est: manifestum manifestum non est, quòd Præscriptio computari debeat ab exordio obligationis, & tot requiri Præscriptiones, quot sunt anni manifestum verò est ex anterioribus Juribus Præscriptionem computari ab initio cujusque anni § 6. quo primitus intermissa est solutio. Ad 2. N. Ma. nam jura & obligationes annuæ producant unam tantum actionem, & habent se per modum unius obligationis puræ, licet effectus, & præstationes ipsæ sint diversæ, & diversâ respiciant tempora. Retorqueatur argumentum in obligatione solvendi usuras, decimas &c. annuatim. Ad 3. quamvis aliqui dicant,

dicant, in Præscriptione Privativa non requiri possessionem, & sic negare possint *Ma. ego* tamen *N. Min.* possidet enim immunitas negatvè secundum dicta *n. 41. 42.* sicut autem obligatio in debitis annuis existit & datur statim simul quoad omnes pensiones, licet non simul & semel solvendas, non verò incipit nova singulis annis, ita etiam immunitas tota quoad omnes personas incipit possideri per primam statim omissionem solutionis.

Dico 4. Præscribere non potest 1. qui non est compos mentis, uti infans, amens, furiosus; quia tales non possunt rem apprehendere animò possidendi ut suam. Poterunt tamen & isti præscribere, si incipiant rem possidere auctore Tutore vel Curatore: item continuare Præscriptionem, si amens, antequam incideret in amentiam, furiosus ante tutorem, possessionem jam cœpisset, vel infans succederet alteri, qui rei possessionem cœpit compos mentis. *arg. l. 4. §. 2. 3. §. l. 44. §. 6. ff. de iurp. & usufructu.* 2. Qui non sunt capaces dominij & juris activi adversus alios, uti servus per *l. 129. ff. de R. l. §. l. 4. cit. §. 4.* Item Religiosus in particulari in ordine ad jura realia & res temporales. 3. Qui rem alienam non suo nomine possident, uti usufructuarius feudum, depositarius rem depositam, pignoratarius seu creditor pignus. Utrum verò actioni pignoratitiae directæ, quam habet debitor adversus creditorem ad repetendum pignus solutò debitò intra 30. annos præscribere possit creditor, seu, ut alij loquuntur, *juri vendi pignoris*, controversia ingens est inter DD. Negant Rath, Berlich. Pirh. &c. Affirmat cum Bachov. Vinnio, Imola, & communiori aliorum P. Schmier. *c. 4. n. 85.* eò quòd generaliter omnis actio extinguatur 30. annis. *l. 3. C. de Præscr. 30. vel 40. ann.* non obstante, quòd ipsum pignus non præscribatur, sed ad hoc repetendum maneat debitori vindicatio.

Dico 5. Præscribi non potest 1. contrahentes, qui dominium aut jus activum non habent, ut clarum est. 2. Qui impedimento juris, seu intrinseco, constricti agere in judicio, & jura sua tueri non possunt: sic contra filiumfamilias quoad bona adventitia præscribi nequit toto tempore, quo subiacet patriæ potestati. *l. 1. §. 2. C. de annali except.* sic contra uxorem stante Matrimonio quoad bona dotalia non currit Præscriptio ulla; nisi casu, quòd maritus delabitur ad incitas; tunc enim ipsa agere permittitur; sic contra creditorem, qui ante certum diem, vel ante eventum certæ conditionis prohibetur petere debitum, non inchoat Præscriptio ante eventum conditionis, vel adventum diei. per *l. 7. §. 4. cit.* Currit tamen Præscriptio contra illos, qui tantum impediuntur agere impedimento facti, seu extrinseco, ut est distantia loci, & absentia, morbus, defectus pecuniæ &c. restitui tamen & isti possunt contra Præscriptionem adversus se completam. *t. t. ff. §. C. ex quib. cas. major.* 3. Contra illos, qui alienare prohibentur, per se loquendo, præscribi nequit

Præscriptione ordinaria; quia æquum non est, ut, quibus alienatio prohibita est una viâ, v. g. per donationem, venditionem &c. uti prohibentur, qui possident fideicommissum, feudum &c. concedatur aliâ viâ, nempe per Præscriptionem. Addidi tamen, per se loquendo, & Præscriptione ordinaria, quia præsumitur ordinariè mala fides in eo, qui accipit rem ab illo, qui alienare prohibetur: si autem bona fide acciperet, præscribere posset contra alienare prohibitum tempore extraordinario, non autem ordinariò propter malam fidem accipientis ab alienare prohibito saltem præsumptam. Pariter notandum est, quòd Præscriptio etiam ordinaria currat & continuari possit contra alienare prohibitum, si illa jam cœpta sit, antequam res alienari fuerit prohibita, v. g. antequam vinculum fideicommissi, feudi, dotis &c. supervenerit. per *l. 4. §. 3. cit.* Rursus advertendum, quòd, licet Præscriptio in fideicommissis, & feudo, compleri possit contra proximum alienare attentantis agnatum, qui per tempus à Lege statutum revocare intermisit, non officiat reliquis agnatis remotioribus, quòd minus fideicommissum vel feudum revocare ad se valeant; quia remotiores agnati vivente proximioribus ab ipso jure & consuetudine prohibentur agere, cum vivente proximioribus non habeant jus ad illa bona. 2. feud. tit. 26. §. 5. Atque sic responsum esse à nostra Facultate Ingolstadiensi refert ex D. Rath P. Schmier *n. 49. c. 4.*

§. IV.

De Impedimentis Præscriptionis.

Sciendum, impedimenta Præscriptionis esse 9° se in triplici classe. 1. Aliqua quasi præcedunt, & faciunt, ut Præscriptio non procedat, non currat, h. e. ut nec inchoari possit, uti est defectus bonæ fidei, iusti tituli, possessionis, aut si ipsa res sit vitiosa seu non præscriptibilis. 2. Alia superveniunt Præscriptioni jam cœptæ, ac impediunt ejus cursum: quarum duplicis sunt generis; aliqua faciunt Præscriptionem dormire, ut loquuntur, seu quiescere, h. e. suspendunt solummodo ejus cursum, ita ut tempus præteritum computetur, & remotò impedimentò connectatur seu continuetur cum subsequente, illo duntaxat tempore, quo duravit impedimentum, deducto tanquam inutili. Alia autem Præscriptionem omnino interrumpunt, seu faciunt, ut totum tempus præteritum nihil valeat, nec sublatò impedimentò continuetur cum subsequente, sed ut de novo inchoari debeat: interrumpi autem Præscriptio potest vel naturaliter, quando videlicet post inchoatam Præscriptionem una ex conditionibus substantiæ libus deficit, v. g. bona fides, possessio Civilis &c. Vel civiliter, quando juris subtilitate fingitur deficere aliqua conditio, interveniente nimirum aliquo actu Judiciali, ut est citatio, litis contestatio, sententia. Inter Naturalem & Civilem interruptionem hoc discriminis intercedit, quòd Præscriptio naturaliter inter-

Ccc 2

rupta